

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobcu **P. K.**, bytom v K., zastúpeného **JUDr. A. B.**, advokátom so sídlom advokátskej kancelárií K., proti žalovanému **Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, Mierová č. 23, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 19129/2009-1214 zo dňa 05. mája 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 7S/75/2009-31 zo dňa 12. mája 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 7S/75/2009-31 zo dňa 12. mája 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 05. mája 2009 č. 19129/2009-1214, ktorým žalovaný podľa § 232 ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov (ďalej aj „zákon č. 200/1998 Z. z.“ alebo „zákon o štátnej službe colníkov“) zamietol odvolanie žalobcu

a potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce č. R-17/2009-5334 zo dňa 20. januára 2009, ktorým bol žalobca v súlade s ustanovením § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. v znení účinnom do 31. augusta 2009 prepustený zo služobného pomeru colníka, a to dňom doručenia rozhodnutia podľa § 185 ods. 3 zákona č. 200/1998 Z. z. v znení účinnom do 31. augusta 2009. Dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru colníka bolo porušenie základných povinností colníka, stanovených v § 44 ods. 3 písm. a/, b/, g/ a h/ zákona č. 200/1998 Z. z. zvlášť hrubým spôsobom. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, podľa ktorého z ustanovení § 44 ods. 3 písm. a/, b/, g/ a h/ zákona č. 200/1998 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase, jednoznačne vyplývajú základné povinnosti žalobcu ako colníka. Podľa krajského súdu nedôsledným vykonávaním zákonom požadovaných povinností došlo k ich porušeniu, čo bolo dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru. Okolnosti samotného naplnenia skutkovej podstaty konania žalobcu, ktoré bolo kvalifikované ako v príkrom rozpore s obsahom služobnej prisahy a služobnými povinnosťami colníka, boli aj podľa krajského súdu jednoznačne preukázané. Takto potom krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie ako aj postup správneho orgánu bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, a preto žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa jeho zmeny v podobe, že Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobe v celom rozsahu vyhovie. Dôvodil tým, že konanie malo inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

Uviedol, že žalovaný vo svojom rozhodnutí vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, z ktorého vyvodil nesprávne skutkové závery a vec po právnej stránke tiež nesprávne posúdil, následkom čoho je podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie žalovaného vecne nesprávne a ukracuje ho na jeho právach. Žalobca zastáva názor, že žalovaný nerozhodol vo veci na základe objektívne zisteného skutkového stavu, preto je jeho rozhodnutie nezákonné.

Žalobca poukázal na ustanovenie § 222 ods. 1 a 2 zákona č. 200/1998 Z. z., podľa ktorého oprávnený orgán postupuje pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci. Oprávnený orgán pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech účastníka konania, ako aj na ustanovenie § 183 ods. 1 písm. d/ zákona

č. 200/1998 Z. z., podľa ktorého služobný úrad prepustí colníka zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Žalobca poukazoval na to, že zo znenia ustanovenia § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. vyplýva, že dôvodom pre prepustenie jeho osoby zo služobného pomeru môže byť iba skutkovo ustálené a bez akýchkoľvek pochybností preukázané porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. K naplneniu tohto predpokladu, bolo povinnosťou správneho orgánu prvého stupňa i žalovaného, na čo opakovane poukazuje, v súlade s ustanovením § 222 ods. 2 zákona č. 200/1998 Z. z., dôkladne objasniť všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v jeho prospech alebo v jeho neprospech.

Podľa žalobcu sa touto zákonnou povinnosťou orgán prvého stupňa ani žalovaný dôsledne neriadili, keď jednoznačne nepreukázali, že sa dopustil konania, ktoré je porušením služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Zotrval na tom, že sa skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu nedopustil.

Poukaz krajského súdu na dôkaz, a to na obrazové a obrazovo – zvukové záznamy vyhotovené orgánom činným v trestnom konaní, vo vzťahu k tomuto konaniu, ako aj ku konaniu žalovaného a konaniu správneho orgánu prvého stupňa považuje žalobca za absolútne právne bezvýznamný. Uviedol, že o absolútnej nemožnosti použitia tohto dôkazu svedčí ustanovenie §-u 114 ods. 7 Trestného poriadku. Na druhej strane takisto poukazoval na ďalšiu skutočnosť, že sa v čase konania pred správnym orgánom prvého stupňa nemohol k tomuto dôkazu vyjadriť, nakoľko mu to nebolo umožnené. S týmto dôkazom sa oboznámil jeho právny zástupca až 22. apríla 2009, kedy už dávno uplynula lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu riaditeľa Colného úradu v Michalovciach zo dňa 05. mája 2009 č. 19129/2009-1214 a takto potom krajský súd neprihliadol na jednu zo základných zásad trestného konania, a to na zásadu prezumpcie neviny.

Žalobca ďalej uviedol, že nepovažuje za správny názor krajského súdu, že nebol oprávnený posudzovať, či v danom prípade bolo účelné využiť ustanovenie § 42 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z. z. a dočasne ho pozbaviť výkonu služby až do právoplatného skončenia trestného konania. Žalobca je toho názoru, že krajský súd túto skutočnosť z hľadiska zákonnosti rozhodnutia skúmať mal, pretože niektorí colníci boli dočasne pozbavení výkonu služby.

Podľa žalobcu krajský súd tiež nesprávne ustálil, že o zákonnosti rozhodnutia žalovaného svedčí aj prvotná evidencia tovaru pri prehliadkach dňa 13. októbra 2008 a dňa 27. októbra 2008.

Na základe z hora uvedených skutočností žalobca žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu v Košiciach, č. k. 7S/75/2009-31 zo dňa 12. mája 2010 zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného č. 19129/2009-1214 zo dňa 05. mája 2009.

Súčasne uviedol, že v prípade úspechu si bude uplatňovať náhradu trov konania.

Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť nesúhlasiac s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V zmysle ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Predpokladom vzniku služobného pomeru colníka je zloženie služobnej prísahy, v ktorej je subsumovaný sľub čestnosti, statočnosti, disciplinovanosti ako aj ochrany bezpečnosti a verejného poriadku (§ 17 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z. z.).

Služobná disciplína colníkov spočíva v dôslednom plnení služobných povinností, ktoré sú ustanovené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prisahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených (§ 43 zákona č. 200/1998 Z. z.).

Podľa § 44 ods. 3 písm. a/, b/, g/ a h/ citovaného zákona je colník povinný:

- a) plniť svedomité úlohy, ktoré sú uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený,
- b) vykonávať štátnu službu osobne, riadne a včas,
- g) v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť colnej správy alebo ohroziť dôveru k colnej správe,
- h) dodržiavať služobnú disciplínu.

Podľa § 227 ods. 1 až 4 zákona č. 200/1998 Z. z., za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci, a obhliadka. Účastník konania je oprávnený navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy. Oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Náležitosti rozhodnutia sú upravené v ustanovení § 230 ods. 1 až 7 zákona č. 200/1998 Z. z..

Najvyšší súd z administratívneho spisu zistil, že napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a súčasne potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Colného úradu v Michalovciach zo dňa 20. januára 2009, ktorým bol žalobca podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru colníka z dôvodu, že nevykonával riadne štátnu službu, počas ktorej si neplnil svedomite úlohy uložené mu zákonom č. 200/1998 Z. z., čím zvlášť hrubým spôsobom porušil aj základné povinnosti colníka uvedené v § 44 ods. 3 písm. a/, b/, a h/ zákona č. 200/1998 Z. z., a to tým, že dňa 23. októbra 2008 po vykonaní colnej kontroly vstupujúceho vlaku tovar – cigarety nezapísal do príslušnej evidencie vedenej na pobočke Colného úradu Čierna nad Tisou, ale tieto rozdal colníkom, s ktorými vykonával štátnu službu, čím umožnil, aby tieto cigarety unikli spod colného dohľadu a dňa 27. októbra 2008 na stanovisku č. 1 na hranici medzi Slovenskou

republikou a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou doniesol do služobnej miestnosti jednu fľašu alkoholu nezistenej značky a objemu, ktorú ukryl do zásobníka kopírovacieho stroja, ktorú nezaevidoval do príslušnej evidencie vedenej na pobočke Colného úradu Čierna nad Tisou, čím umožnil, aby aj tento tovar unikol spod colného dohľadu.

Úlohou krajského i najvyššieho súdu v tomto preskúmvacom konaní bolo posúdiť, či správny orgán postupoval v súlade so zákonom, a či konaním žalobcu boli naplnené znaky prepúšťacieho dôvodu podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. z hľadiska závažnosti možného negatívneho vplyvu v služobnom pomere.

Podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. (v znení účinnom do 31. augusta 2009) sa služobný pomer končí aj prepustením.

Podmienkami prepustenia zo služobného pomeru podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. sú jednak:

- 1/ porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a jednak
- 2/ jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že obe tieto podmienky boli splnené, pričom k takémuto záveru dospel na základe výsledkov dokazovania vykonaných v administratívnom konaní, bolo potrebné s takýmto názorom krajského súdu súhlasiť.

Najvyšší súd k námietke žalobcu, týkajúcej sa vyhotovených dôkazov (obrazovo a obrazovo-zvukových záznamov), ktoré vyhotovili orgány činné v trestnom konaní a ktoré považuje žalobca vo vzťahu k tomuto konaniu ako aj ku konaniu žalovaného a konaniu správneho orgánu prvého stupňa za absolútne právne bezvýznamné, kde o nemožnosti použitia tohto dôkazu svedčí aj ustanovenie §-114 ods. 7 Trestného poriadku, poukazuje na ustálenú judikatúru (napr. aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vo veci č. j. 2As/17/2003–79), v ktorej sa uvádza, že zákon č. 200/1998 Z. z. obsahuje ustanovenie § 227 ods. 1, podľa ktorého je možné k dokazovaniu použiť všetky prostriedky, ktorými možno zaistiť a objasniť skutočný stav veci, a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zaisteniu skutočného stavu veci, hlavne výpoveď a vyjadrenie svedkov a účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a ohliadka. Vyhotovené dôkazy (obrazové a obrazovo-zvukové záznamy), ktoré vyhotovili orgány činné v trestnom konaní sú takýmto dôkazom a nemožno

spochybníť ani ich legálnosť. Hodnotenie dôkazov podľa vlastnej úvahy je právom služobného funkcionára, ktoré mu vyplýva z ustanovenia § 227 ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z. a súd pokiaľ nepostupuje podľa § 250i ods. 2 OSP sa zaoberá, či toto hodnotenie vychádza zo zistených skutočností a tvorí logický záver.

Námietku žalobcu, že sa pred správnym orgánom prvého stupňa nemohol vyjadriť k vyššie uvedeným dôkazom považuje najvyšší súd za účelovú, pretože konanie v prvom stupni a odvolacie konanie tvoria jeden celok a sám žalobca potvrdil, že sa s týmito dôkazmi oboznámil jeho právny zástupca dňa 22. apríla 2009. Právny zástupca žalobcu však nepredložil žiadne nové návrhy, dôkazy a ani nepredložil žiadne námietky napriek tomu, že bol k tomu vyzvaný správnym orgánom.

Bez právneho významu je taktiež námietka, že krajský súd neprihliadol na jednu zo základných zásad trestného konania, a to na zásadu prezumpcie neviny, nakoľko, ako uvádza aj žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu, konanie o prepustení zo služobného pomeru a trestné konanie sú samostatnými konaniami s osobitnou právnou úpravou, pričom v konaní o prepustení zo služobného pomeru pre zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemožno vydanie rozhodnutia viazať a podmieňovať rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní. V konaní o prepustení zo služobného pomeru sa zásada prezumpcie neviny neuplatňuje.

Pokiaľ ide o ostatné námietky žalobcu uvedené v odvolacom návrhu, najvyšší súd sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu vysloveným v rozhodnutí č. k. 7S/75/2009-31 (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), považujúc námietky žalobcu vo vzťahu k preskúmvanej veci za právne irelevantné.

I podľa názoru najvyššieho súdu boli v danom prípade naplnené znaky prepúšťacieho dôvodu podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z. z. (v znení účinnom do 31. augusta 2009), pretože žalobca ním zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti tak, že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na tomto mieste dáva tiež do pozornosti, že služobný pomer colníka vznikajúci mocenským aktom služobného funkcionára (rozhodnutím o prijatí) je svojou povahou právnym pomerom štátnozamestnaneckým – verejnoprávnym a po celú dobu svojho priebehu sa výrazne odlišuje od pracovného pomeru,

ktorý je naopak pomerom súkromnoprávnym a účastníci ktorého majú rovné postavenie. Služobný pomer sa od pracovnoprávneho pomeru výrazne odlišuje aj spôsobmi svojho skončenia – služobný pomer colníka sa tiež končí mocenským aktom – rozhodnutím o prepustení colníka zo služobného pomeru zo zákonom stanovených dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, tiež posúdiac formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia a postupu prvostupňového správneho orgánu, ako aj žalovaného, zhodne s názorom krajského súdu nevzhladol ich nezákonnosť; tieto aj podľa názoru najvyššieho súdu sú náležité a podrobne odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené, považoval námietky žalobcu smerujúce proti rozsudku prvostupňového súdu za také, ktoré nemôžu ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP s poukazom na dôvody napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach, tento ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

P. Slezáková